

Henryk Brodaty z Jadwigą w otoczeniu synów i córek. Miniatura z Kodeksu Ostrowskiego

go pouczenia, a w dodatku pozbawił arcybiskupa stanowiska legata papieskiego na Prusy. Tego dumny arcybiskup już nie przeżył. Umierając 22 marca 1219 r. nie mógł wiedzieć, że jego miejsce, po rezygnacji mianowanego przez papieża Iwona Odrowąża, zajmie z woli sprzymierzonych książąt Wincenty z rodu Niałków, wierny kanclerz Laskonogiego, niegdyś żonaty i obarczony potomstwem kanonik.

Okres, jaki nastąpił po roku 1217, traktuje kronikarz wielkopolski jako erę pokoju. „Ucichło – pisze – na kilka lat królestwo używając błógiego, tak upragnionego pokoju”. Prócz aktywności na kierunku pomorskim i pruskim mógł Leszek realizować politykę ekspansji na ziemie ruskie. Już jako dwunasto- czy trzynastoletni chłopak wziął Leszek udział w wyprawie rycerstwa małopolskiego na Ruś Halicką. Spłacił wtedy dług wdzięczności zaciągnięty na polu bitwy nad Mozgawą, ustanawiając Romaną księciem włodziemiersko-halickim.

W niejasnych okolicznościach doszło jednak następnie do zerwania dobrych stosunków z Romanem, wówczas już także księciem kijowskim. Z trudnych do wyjaśnienia powodów w 1205 r. wyruszyła na Polskę wielka wyprawa Romana. Wojska

Leszka Białego i jego brata Konrada, pod faktycznym dowództwem wojewody mazowieckiego Krystyna, zastąpiły Rusinom drogę pod Zawichostem. Tu Polacy tak krwawo rozprawili się z przypartym do wysokiego brzegu rzeki przeciwnikiem, że „Wisła zabarwiona przez jakiś czas krwią ludzką, mieszając czerwień z właściwym sobie kolorem, dawała patrzącym świadectwo o rozmiarach rzezi”. Zginął książę Roman, a zwycięstwo Polaków jeszcze w czasach Długosza sławiono w pieśniach śpiewanych „dzwięcznymi głosami na widowiskach”.

Po śmierci Romana, wobec małoletniości jego synów, przeżywała Ruś Halicka okres wewnętrznych konfliktów i walki o tron książęcy. Pozwalało to na mieszanie się w sprawy Halicza państw ościennych, zainteresowanych bogatymi ziemiami leżącymi na szlaku handlu czarnomorskiego. Polskie plany podporządkowania sobie Rusi Halickiej spotkały się z konkurencją ze strony Węgier.

Po śmierci bowiem Romana wdowa po nim prosiła o pomoc króla węgierskiego Andrzeja II. Gdy ten jednak zawiódł, księżna zwróciła się do Leszka Białego, który wraz z Konradem Mazowieckim zorganizował w 1207 r. wyprawę na Ruś. W księ-

stwie włoc
ingwara, ks
wiążąc im z
Andrzej II
Powstał wo
dziej, Kolo
tej pary na t
kronowan
dził go stąd
du niedotr
chowal się

Dopier
mana z Salo
te parę w H
godu, Mści
mana z zon
nymi. W my
panować m
man z Salo
polityka rus
żakowski u
ani polskich

Za ang
ci omal utr
duszo do k
z pola bitwy
księcia konf
powołanie r
1225 r., wyk
Wielopolski
niły go wieś
ga. Ludwika
meką Dłubr
iego. W wy
zgnował z
upłynąć kilk
stosunki z ro

Tymcza
iewała. Wyp
Europie, bez
Czechach i
przycynał O
czni się rów
niezależnie
Jadwigę, pra
swągra opa
Uście. W rez
Wielkopolsk
na w Mogilni
inne grody
ła w 1227

zwrócił się La
Wydawa
ława Laskon
w jakiś konfl
Odonie zwró
nie w jego sp
szek zjazd ks
wanie księcia